

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CLVII. — Izdan in razposlan 31. dne avgusta 1917.

Vsebina: Št. 366. Ukaz o ustanovitvi gospodarske zveze industrije porcelana.

366.

Ukaz voditelja trgovinskega ministrstva v porazumu z voditeljem pravosodnega ministrstva z dne 30. avgusta 1917. l.

o ustanovitvi gospodarske zveze industrije porcelana.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se zaukazuje tako:

§ 1.

Pripadniki zveze.

Vsa podjetja, ki se bavijo z izdelovanjem porcelana, pripadajo gospodarski zvezi industrije porcelana s sedežem v Karlovih Varih.

Za podjetja, ki se ustanove, dokler velja ta ukaz, se prične pripadnost k zvezi z dnem pričetka opravlja.

Podjetja, pri katerih obsega izdelovanje porcelana le del obrata, so gledé tega dela pripadniki zveze.

O pripadnosti k zvezi odloča v dvomnih primerih trgovinski minister po svobodnem preudarku, zaslišavši vodstvo zveze.

§ 2.

Namen zveze.

Naloge zveze so:

- a) voditi natančen pregled o delovnih razmerah in obratnih uredbah podjetij, ki prihajajo v poštev, poizvedovati o zalogah, izdelovanju in razpečavanju, ako treba, s sodelovanjem pristojnih trgovinskih in obrtnih zbornic;
- b) staviti predloge in sodelovati gledé vseh naredb, ki se nanašajo na preskrbovanje industrije porcelana s potrebnimi sirovinami in pomožnimi snovmi ter gorivom;
- c) odkazovati sirovine in pomožne snovi ter gorivo posameznim podjetjem, ako ima zveza pravico razpolagati s temi tvarinami;
- d) uravnavati in pospeševati produkcijo in prodajanje porcelana;
- e) uravnavati cene in prodajne pogoje;
- f) svetovati osrednjim oblastvom, kadar oddajajo naročila;
- g) sodelovati ob uravnavi vprašanj gospodarske uprave, ki se tičejo industrije porcelana, zlasti pri vseh naredbah, da se uravna in

pospeši izdelovanje ter uvoz in izvoz, pri izdajanju in izvrševanju uvoznih in izvoznih prepovedi, pri naredbah na polju trgovinske politike in socialne skrbi, uravnave delovnega razmerja in delovnega izkaza in pri vseh vprašanjih, ki se podajajo ob razoroževanju in prehodu v mirovno gospodarstvo, končno izvrševati na to se nanašajoče odredbe, kolikor izroči trgovinski minister to zvezi.

§ 3.

Pravno svojstvo zveze.

Zveza je juristična oseba in na zunaj jo zastopa zvezno vodstvo (§ 9). V imenu zveze podpisuje pravnobvezno predsednik ali eden njegovih namestnikov.

§ 4.

Dolžnosti zveznih pripadnikov.

Pripadniki zveze morajo pospeševati namene zveze in opuščati vse, kar je pripravno oteževati ali ovirati njih izpolnjevanje.

Slušati morajo odredbe, ki jih je ukrenilo zvezno vodstvo, zlasti tudi odredbe glede prispevanja k stroškom poslovanja in glede uravnave cen in kondicij in morajo dajati vsa potrebna pojasnila za njih pripravljanje in izvrševanje. Dana pojasnila se ne smejo porabljati za druge nego za te pravkar imenovane namene zveze.

Pripadniki zveze morajo nadalje dati svoje obrate in svoje opravilno poslovanje nadzorovati, kolikor je potrebno, da se dosežejo nameni zveze.

To nadzorstvo izvršujejo posebni uradni organi, ki jih postavi trgovinski minister in ki morajo poročati trgovinskemu ministru o tem, kar opazijo.

§ 5.

Organi zveze.

Organi zveze so:

- a) zvezni zbor,
- b) zvezno vodstvo.

§ 6.

Zvezni zbor in njegove oblasti.

Zvezni zbor sestoji iz vseh pripadnikov zveze. Zvezno vodstvo (§ 9) mora zaslišati zvezni zbor

pred vsemi odločbami in odredbami načelne vrste. Njegovi sklepi so obvezni za zvezno vodstvo.

Zveznemu zboru je zlasti naloženo:

- a) ustanavljati načela za ravnanje s stvarmi, oznamenjenimi v § 2;
- b) sklepati o zalaganju in porazdelitvi stroškov poslovanja gospodarske zveze;
- c) preskušati in odobriti računski sklep, ki ga predloži zvezno vodstvo;
- d) ustanavljati določne učine, ob katerih more zvezno vodstvo ali razsodišče (§§ 11 in 16) nalagati kazni zaradi nereda, ter določati izmero teh kazni; pri tem se pa pri učinih, ki se preodkazujejo zveznemu vodstvu, da jih kaznuje, ne sme seči čez kazenski postavek 2000 K, v drugih primerih pa ne čez postavek 20.000 K za posamezni primer;
- e) postavljati odbore, da se poprej posvetujejo o določenih stvareh;
- f) postavljati strokovne skupine, da zastopajo posamezne industrijske stroke.

§ 7.

Opravični red zveznega zbora.

Zvezni zbor se zbira po potrebi. Ako zahteva vladni komisar, ali na pismen predlog najmanj petih pripadnikov zveze je sklicati sejo v 14 dneh. Udje zveznega zbora ter vladni komisar se morejo vabiti na seje pismeno ali brzojavno.

Zvezni zbor je sklepčen, ako so se povabili vsi udje zveznega vodstva in vladni komisar, ako se je po ukazilih trgovinskega ministra primerno objavilo, da se vrši zborovanje, in ako so navzoči trije udje zveznega vodstva in najmanj ena tretjina pripadnikov zveze. Sklepa se z navadno večino glasov. Predseduje predsednik zveznega vodstva ali eden njegovih namestnikov. Predsednik ne glasuje. Ako so glasovi enako razdeljeni, odloči predsednik. Vladni komisar ne glasuje.

Udje zveznega zbora imajo vsakčes pravico staviti zveznemu vodstvu predloge, o katerih mora vodstvo sklepati čim prej.

S sklepom večine glasov navzočih se more odrediti, da morajo ostati tajni posamezni posvetovalni predmeti in nanje nanašajoči se posledki glasovanja.

§ 8.

Strokovne skupine.

Zvezni zbor more ustanoviti strokovne skupine, da zastopajo posamezne industrijske stroke (§ 6 f).

Predpise o sestavi in poslovanju teh strokovnih skupin izda trgovinski minister zaslišavši zvezni zbor. Vsi pripadniki zveze dotične industrijske stroke pripadajo svoji strokovni skupini.

Strokovne skupine so posvetovalni organi zveznega vodstva v vprašanjih, ki se vsakočasno tičejo dotičnih industrijskih strok.

§ 9.

Zvezno vodstvo.

Zvezno vodstvo je sestavljeno iz predsednika, dveh namestnikov in petih udov, ki jih imenuje trgovinski minister izmed pripadnikov zveze.

Vsi pripadniki zveznega vodstva opravljajo svoje posle kakor častno službo.

Zvezno vodstvo zastopa zvezo na zunaj, zlasti vodi pogajanja z organizacijami drugih industrij v strokovnih stvareh. Vodstvo odloča v vseh pršanjih, v katerih ni izrečno določeno, da sklepa o njih zvezni zbor. Zveznemu zboru mora poročati o svojem delovanju.

Zvezno vodstvo je dolžno dajati račun o upravi denarja in mora vsako leto predložiti računski sklep zveznemu zboru, da ga popreskusi.

Zlasti odloča o tem, v katere skupine kakoosti, ki pridejo v poštev za določanje cen, je uvrstiti posamezna zvezi pripadajoča podjetja.

Zvezno vodstvo postavlja na predlog predsednika, oziroma njegovih namestnikov potrebne uradnike in pomožne moči, ki se plačujejo iz novcev zveze. Za namestitve oseb na vodilnem mestu je treba potrditve trgovinskega ministra.

Predsednik, ako je zadržan, eden njegovih namestnikov, sklicuje seje zveznega zbora in zveznega vodstva in predseduje v njih.

S sklepom zveznega vodstva se morejo stalno ali od primera do primera privzemati na seje zveznih organov, pridani svetovalci.

Predsedniku, ako je zadržan, namestnikoma je naloženo vodstvo tekočih opravil in nadziranje notranjega službenega obrata. Uradniki in pomožne moči zveze so mu podrejeni.

§ 10.

Opravični red zveznega vodstva.

Zvezno vodstvo se po potrebi zbira na seje v Karlovih Varih, toda najmanj enkrat v vsakem četrtletju na Dunaju. Na zahtevanje vladnega komisarja je sklicovati seje tudi mesečno na Dunaj.

Udje zveznega vodstva ter vladni komisar se morejo vabiti na seje pismeno ali brzojavno.

Zvezno vodstvo je sklicati na sejo v 8 dneh, ako to zahteva vladni komisar ali najmanj dva uda zveznega vodstva v navedbo razpravnih predmetov.

Zvezno vodstvo je sklepčno, ako so povabljeni vsi udje in vladni komisar in, ako so navzoči, všteti predsednika zveze ali njegovega namestnika, vsaj trije udje zveznega vodstva. Zvezno vodstvo sklepa z navadno večino glasov. Ako so glasovi enako razdeljeni, se določi za sklep tisto mnenje, kateremu je pristopil predsednik.

Vladni komisar ne glasuje.

§ 11.

Kazni zaradi nereda.

Zvezno vodstvo more zaradi dejanj ali opustitev pripadnikov zveze, ki naprostojujejo tistim predpisom in odredbam, ki jih je izdalo zvezno vodstvo, da se dosežejo nameni zveze po tem ukazu, nalagati kazni zaradi nereda, ako je učin na podstavi sklepa zveznega zbora (§ 6 d), ki ga je odobril trgovinski minister, postavljen pod kaznen zaradi nereda.

Ako je zvezno vodstvo naložilo kaznen zaradi nereda, se more räsqudišče (§ 16) prositi za odločbo, ne da bi priziv imel odločivo moč.

Kazenski zneski se izterjavajo na prošnjo zveznega vodstva s politično izvršbo in dohajajo občekoristnemu namenu, ki ga določi trgovinski minister na predlog zveznega vodstva.

§ 12.

Posebne dolžnosti funkcionarjev in nameščencev zveze.

Vsi udje zveznega vodstva ter vsi nameščenci zveze si morajo pri svojem poslovanju prizadevati z najpopolnejšo nepristranostjo in največjo vestnostjo.

Vsi funkcionarji in nameščenci zveze so dolžni brezpogojno molčati o vseh stvareh zveze, za katere zvedó v tej lastnosti in katerih izkoriščanje ali sporočanje na zunanje greši zoper namene gospodarske zveze ali se tiče opravičnih razmer pripadnikov zveze, in morajo to pismeno obljubiti.

Pri vodstvu opravi je dolžnost zveznega vodstva s primernimi uredbami skrbeti za to, da se zabrani zlorabljanje ali sporočanje navedb o opravičnih razmerah, ki dohajajo zveznemu vodstvu. Pozivu, naj naznanijo navedbe, ki so jih pripadniki zveze podali pisarnici zveznega vodstva, morajo ustreči uradniki in pomožne moči le tedaj, ako jih na to pozove predsednik ali vladni komisar ali ako je zvezno vodstvo storilo na to mereč sklep.

§ 13.

Stroški poslovanja.

Za zalaganje stroškov poslovanja zveze morajo pripadniki zveze plačevati prispevke, ki jih določi zvezni zbor in ki se morejo izterjati po politični izvršbi.

§ 14.

Državno nadzorstvo.

Zveza je pod državnim nadzorstvom, ki ga izvršuje vladni komisar, ki ga je imenoval trgovinski minister.

Vladnega komisarja je vabiti na vse razprave in seje zveznih organov in strokovnih skupin in pravico ima vsakčas povzeti besedo in staviti predloge, o katerih se mora sklepati.

Nadalje ima pravico odložiti izvršitev sklepov in odredb zveznih organov in strokovnih skupin za toliko časa, da odloči trgovinski minister.

Vladni komisar ima tudi pravico vpogledovati v vse knjige, zapiske in opravilne spise

organov gospodarske zveze in zahtevati vsa pojasnila, ki se mu zdé potrebna.

§ 15.

Državno odobrenje.

Odobrenja trgovinskega ministra potrebujejo vse odločbe, sklepi in odredbe zveznega zbora in zveznega vodstva, ki se tičejo:

- odkazovanja sirovin in pomožnih snovi in goriva posameznim podjetjem (§ 2 c);
- uravnavanja cen in prodajnih pogojev (§ 2 e);
- višine zveznih prispevkov, ako jih morajo pripadniki zveze plačevati po § 13;
- ustanovitve tistih določenih učinkov, za katere more zvezno vodstvo ali razsodišče nalagati kazni zaradi nereda, in določitve višine teh kazni.

§ 16.

Razsodišče.

Za odločbo v vseh sporih med pripadniki zveze v stvareh zveze, nadalje v tistih primerih, v katerih smatrajo pripadniki zveze, da so prikrajšani v svojih pravicah z odločbo ali odredbo, ki jo je ukrenilo zvezno vodstvo ali zvezni zbor, se ustanavlja razsodišče.

Odločbe in odredbe zveznega zbora ali zveznega vodstva, ki jih je odobril trgovinski minister (§§ 14 in 15), se ne morejo izpodbijati na razsodišču.

Dejanja in opustitve, ki merijo zoper tiste odredbe ali predpise, ki jih je izdalo zvezno vodstvo po tem ukazu, mora zvezno vodstvo, ako nima samo po § 11 pravice naložiti kazni zaradi nereda, naznaniti razsodišču, ki naj razsodi, ali je naložiti kazni zaradi nereda.

Razsodišče odloča nadalje o prizivih, ki jih pripadniki zveze vlagajo zoper kazni zaradi nereda, ki jih je naložilo zvezno vodstvo.

Ako je za določene učine izmera kazni ustanovljena s sklepom zveznega zbora, ki ga je odobril trgovinski minister (§§ 6 d in 15 d), je razsodišče vezano nanjo, kadar odmerja kazni.

V vseh drugih primerih je izmera kazni prepuščena svobodnemu preudarku razsodišča; toda kazni zaradi nereda v vsakem posameznem primeru ne more presegati zneska 20.000 K.

Razsodišče je sestavljeno iz sodniškega funkcionarja, ki ga postavi trgovinski minister v porazumu s pravosodnim ministrom, za predsednika in iz štirih udov ali njihovih nadomestnikov, ki jih imenuje trgovinski minister. Udje in nadomestniki opravljajo svoje posle kakor častno službo. Pripadati ne smejo zveznemu vodstvu.

Vse odločbe razsodišča so končnoveljavne.

Postopanje pred razsodiščem se ravnava po določenih četrtega oddelka šestega dela civilnega pravnega reda, kolikor se iz predpisov tega ukaza ne pokaže kaj drugega.

Predsednik razsodišča more, uporablja za postopanje na rednih sodiščih veljajoče predpise, povabiti priče in izvedence in te osebe ter stranke zaslišati pod prisego.

Kazenski zneski se izterjavajo na prošnjo zveznega vodstva s politično izvršbo in dohajajo

občekoristnemu namenu, ki ga določi trgovinski minister na predlog zveznega vodstva.

§ 17.

Kazni po političnih oblastvih.

Prestopke tega ukaza kaznujejo politična oblastva prve stopnje z denarnimi kaznimi do 20.000 K ali z zaporom do šest mesecev, ako dejanje ne spada pod strožjo kaznen. Ti kazni se moreta naložiti tudi druga poleg druge.

§ 18.

Razpust zveze.

Zveza se razpusti, zaslišavši zvezni zbor, z odredbo trgovinskega ministra, ki odloči tudi o porabi morebitnega upravnega prebitka.

§ 19.

Začetek veljavnosti.

Ta ukaz dobi moč dne, katerega se razglasi.

Mataja s. r.

Schauer s. r.

